

Boštjan Gombač z godbeniki publiko odpeljal v Zeitgeist

KULTURA

000318

Objavljeno: 27. 12. 2019 ob 9:18 / posodobljeno: 28. 12. 2019 ob 12:07

Avtor: Damijan Bogataj

S skladbo *Winds on fire so sinoč* v velikem slogu godbeniki Pihalnega orkestra Društva godbenikov Cerkljeva začeli zadnjo ponovitev tradicionalnega novoletnega koncerta. Pred sinočno zadnjo ponovitvijo so nastopili že v Gorenji vasi, Kobaridu in skupaj s sinočnim nastopom kar dvakrat v Cerkljem.



Cerkljanski godbeniki skupaj z Boštjanom Gombačem na koncertu v Cerkljem



Skladatelj Žiga Stanič

Dirigent **Andrej Zupan**, ki je tako kot vsako leto tudi letos suvereno pripravil in vodil pihalni orkester, je programsko praznični koncert zasnoval v znamenju štirih elementov: vode, zemlje, zraka in ognja. V znamenju teh elementov je v svetovni zakladnici odlične glasbe poiskal primerne skladbe in godbenikom ponudil priložnost, da jih poustvarijo. To so storili z veliko zavzetostjo in publika jih je nagradila z dolgimi aplavzi.



Dirigent Andrej Zupan / foto: Bojan Tavčar

Največ zanimanja strokovne in laične javnosti pa je požela izvedba novega dela, ki ga je orkester ob finančnem prispevku tovarne Eta naročil pri uveljavljenem skladatelju **Žigi Staniču**. Ta že vrsto let v svoje sodobne skladbe vključuje tudi koščeno piščal iz Divjih bab. Po smrti **Ljubena Dimkaroskega** se je igranju na ta nenavaden neandertalčev inštrument posvetil **Boštjan Gombač**, glasbeni mojster številnih inštrumentov. Sam Cerkljevo dobro pozna, saj je bil že večkrat gost festivala Jazz Cerklje. V novem glasbenem delu je Žiga Stanič godbenikom razprl široko paleto možnosti za kreativno dograditev v partituro zapisane glasbe. Slišali smo odzvene pradavnine, poslušali nevihto in skrivnostno kapljanje kapljic iz stropa jame Divje babe. Za poustvaritev teh zvokov pa skladatelj ni uporabil le klasičnih zvočil ampak je zvoke iskal v tlesku roke, udarcu ob prsi, tleskanju dveh prstov in šumu, ki ga ustvarja zrak ob prosti poti skozi trobilo ali pihalo. Spoj vsega je bila prava čarovnija, ki ji je publika na prazničnem koncertu v Cerkljem zvesto sledila in v zvočenju Divjih bab tudi aktivno sodelovala.

Boštjan Gombač se je z glasbo začel intenzivno ukvarjati že s šestimi leti, ko je vstopil v otroški zbor RTV, kjer je ostal štiri leta in potem še za enako obdobje prestopil v mladinski zbor. Z enajstimi leti je začel igrati klarinet, diplomiral je na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Boštjan Gombač je eden najbolj zaposlenih slovenskih klarinetistov, saj je član ali gost številnih glasbenih skupin, izvaja pa različna dela tudi na piščali, flavti, tolkalih, ... Piše tudi glasbo za gledališče, film in sodeluje v številnih projektih kot studijski glasbenik. Prvo srečanje z repliko neandertalčeve piščali iz Divjih bab mu je odprlo nove glasbene horizonte. Na pobudo Godbenega društva Cerkljeva in Boštjana Gombača je letos nastala skladba



Boštjan Gombač

Krstno izvedbo je godba pod vodstvom klarinetista in dirigenta Andreja Zupana izpeljala na koncertu v Gorenji vasi v Poljanski dolini. Boštjan Gombač je prepričan, da so glasbeniki in publika odlično opravili svoje delo. Gre namreč za glasbeno delo, ki se lahko prilagaja spremljajočim glasbenikom in avditoriju. Cerkljansko občinstvo je Duh časa doživelo prvič na božični večer, 25. decembra, in potem še enkrat, včeraj zvečer. V nadaljevanju koncerta je programski vodja in dirigent Andrej Zupan publiko popeljal v čas baroka. Slišali smo nekaj glasbenih motivov iz znamenite Glasbe na vodi, ki jo je **Gregore Frideric Handel** napisal za klasični baročni sestav z godali. Predelava **Johnniea Vinsona** je sicer ohranila nekaj melodij, a ostala daleč od originala. Isto velja tudi za **Bachov Air**, ki so ga cerkljanski godbeniki zaigrali v priredbi **Willyja Hautvasta**. V nadaljevanju koncerta so godbeniki zaigrali še pet skladb, s katerimi so sledili programskemu izboru dirigenta. V poslednji pa so se poklonili skupini Eart, Wind and Fire, ki je svojo glasbeno pot začela davnega leta 1969 v Chicagu in pomembno zaznamovala zgodovino popularne glasbe.

Zeitgeist ali Duh časa, ki jo je napisal skladatelj Žiga Stanič. Kot je zapisal avtor, lahko ustvarjanje glasbe na paleolitsko piščal, v nasprotju z njeno starostjo, pojmuje kot zelo sodobno, saj poleg možnosti izvajanja klasične glasbe ponuja vrsto zvočnih efektov in posnema glasove iz narave.

Skladbo, ki odmeva nazaj v tisočletja, je poimenoval Zeitgeist tudi zato, ker jo lahko pojmuje hkrati kot arhaično in sodobno, njena zvočnost pa je v takšnem časovnem razponu univerzalna in se vživlja tako v današnji kot v prazgodovinski čas. Po Staničevem mnenju je toliko bolj pomembno, da se z izvedbo cerkljanskih godbenikov zvok piščali vrača v nekakšno rojstno okolje.

V prvem dodatku smo se z godbeniki zazibali v večno zeleno Zemljo pleše, ki jo je leta 1962 na 1. festivalu slovenske popevke na Bledu zapela **Marjana Deržaj**. Besedilo, ki ga na koncertu v Cerknem sicer nismo slišali, je delo **Gregorja Strniše**, večno zeleno glasbo pa je ustvaril **Mojmir Sepe**. V drugem dodatku pa se je pihalni orkester poklonil državnemu prazniku. Godbeniki so zaigrali najbolj znani motiv iz glasbe za film Na svoji zemlji in s tem sklenili več kot uspešno praznično turnejo.



foto: Bojan Tavčar